

Handläggare
Veronica Wolgast Karlberg
Telefon: 08-508 25 081

Till
Socialnämnden
2015-04-14

Sommarnatt 2015 - ansökningar om bidrag från Stadsmissionen och Frälsningsarmén

Förvaltningens förslag till beslut

1. Frälsningsarmén beviljas 1 760 000 kronor för Frälsningsarméns projekt *Sommarnatt* för perioden 2015-05-05 till 2015-10-31.
2. Stockholms stadsmission beviljas 1 765 000 kronor för Stockholms stadsmissions projekt *Sommarnatt* för perioden 2015-05-10 till 2015-10-31.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Denise Melin
Avdelningschef

Sammanfattning

Under Kommunstyrelsens sammanträde 2015-01-28 behandlades ärendet *Fattiga EU-medborgare i Stockholm* (dnr 156-139/2015). Beslutat fattades om 16 åtgärds punkter, bland annat att utreda behov av att ha härbärgesplatser öppna även på sommaren, för att minska risken att boplatser etableras. Projekt *Sommarnatt* syftar till att bidra till att människor inte behöver sova utomhus och att olagliga boplatser inte permanentas i Stockholm. Frälsningsarmén och Stockholms stadsmission ansöker om bidrag att driva projekt *Sommarnatt* med sammanlagt 52 platser. Stockholms socialtjänsts ansvar för utländska medborgare som inte har ordnat sitt boende under vistelsen i staden är begränsat till nödprövning, som sker genom stadens socialjour. Projekt *Sommarnatt* innebär därmed en insats som är vidare än stadens ansvar och syftar snarare till att bidra till att boplatser inte etableras eller permanentas i Stockholm.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden beviljar Frälsningsarmén 1 760 000 kronor och Stockholms stadsmission 1 765 000 kronor för projekt *Sommarnatt* för perioden 2015-05-10 till 2015-10-31.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Ärendet är behandlat i förvaltningsgrupp (FG) 2015-04-08.

Socialnämndens bidragsgivning styrs av ”Riktlinjer för bidrag till ideella föreningar” beslutade av socialnämnden 2013-03-26 (dnr 3.1-103/2013). Förvaltningen bereder ansökningarna enligt riktlinjerna och organisations- och föreningsutskottet fattar beslut om eventuellt beviljande. Enligt riktlinjerna ska ansökan avse verksamhet för stockholmarna, i Stockholm. De nu aktuella ansökningarna avser verksamhet för fattiga EU-medborgare och ryms därmed inte inom riktlinjerna. Ärendet lämnas därför för beslutsfattande i socialnämnden istället för i organisations- och föreningsutskottet.

Bakgrund

Under Kommunstyrelsens sammanträde den 28 januari 2015 behandlades ärendet *Fattiga EU-medborgare i Stockholm* (dnr 156-139/2015). I ärendet framkom bland annat att antalet fattiga EU-medborgare som vistas i Stockholms stad har fördubblats sedan ett år tillbaka. Sedan 2012 har staden kontinuerligt ökat insatserna som görs för målgruppen men ytterligare insatser krävs.

Kommunstyrelsen beslutade därmed om 16 åtgärdsplaner, bland annat uppmanades socialnämnden att utreda behov av att ha härbärgesplatser öppna även på sommaren, för att minska risken att boplatser etableras.

Filadelfiakyrkan beviljades bidrag av socialnämnden 2015-03-24 för att kunna bedriva 50 akuthärbärgesplatser för fattiga EU-medborgare under perioden 2015-03-25 till 2015-12-31 (Dnr 8.1.1-121/2015).

Stockholms socialtjänsts ansvar för utländska medborgare som inte har ordnat sitt boende under vistelsen i staden är begränsat till nödprovning, som sker genom stadens socialjour. Projekt Sommarnatt innebär därmed en insats som är vidare än stadens ansvar. Nödprovning, såväl som övrig handläggning av ansökningar om ekonomiskt bistånd, utgår från ”Riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd” beslutade av kommunfullmäktige 2014-05-05. Förvaltningen har utvecklat sina rutiner kring bland annat ansökningar om hemresa för att de ska bli rättsäkra och säkerställa att socialjourens resurser används på bästa sätt.

Ärendet

Ansökningar

Trossamfundet Frälsningsarmén ansöker om 1 760 000 kronor för att bedriva projekt Sommarnatt under perioden 2015-05-05 till 2015-10-31 (dnr 8.1.1-152/2015). Den ideella föreningen Stockholms stadsmission ansöker om 1 850 000 kronor för att bedriva projekt Sommarnatt under perioden 2015-05-10 till 2015-10-31 (dnr 8.1.1-164/2015). Efter att ansökan skickades in har den korrigerats med avdrag om 85 000 kronor, avseende reducerad kosthållning och förbrukningsinventarier. De två ansökningarna har till stor del motsvarande innehåll och sammanfattas därför här.

Ansökningarna innebär att organisationerna avser att driva två akutboenden med sammanlagt 52 platser, där Frälsningsarmén kommer ha 20 platser och Stockholms stadsmission 32 platser. Målgruppen är fattiga EU-medborgare och tredjelandsmedborgare som tillfälligt vistas i staden men som inte har rätt att ta del av Tak över huvudet-garantin. Personer som har avhysts från sov- eller boplatser kommer att prioriteras. Diskussion kring intagning, urval och kösystem förs mellan socialförvaltningen, Frälsningsarmén, Stadsmissionen och Filadelfiakyrkan med syfte att nå de som är i störst behov av att tillfälligt få akutinsats för nattvila. Att få möjlighet till fem natters vila inomhus, som använts både inom Vinternatt och vid evakuering efter avhysning, kommer fortsätta. Sommarnatt ska ha öppet på vardagar mellan klockan 21.00 - 07.00 och på helger samt röda dagar mellan klockan 21.00 - 08.00. Verksamheten är öppen för män och kvinnor över 18 år. Besökarna erbjuds nattvila inomhus samt tillgång till dusch. Sommarnatt kommer att drivas i de lokaler där Vinternatt funnits, i Hjorthagen.

Boplatser

I ärendet som behandlades på kommunstyrelsens sammanträde den 28 januari framkommer det att socialförvaltningen ska utreda möjligheten till att ha akuthärbärgesplatser även på sommaren för att minska risken att boplatser etableras.

Formellt finns det inga rättigheter att bosätta sig var man vill. Alla människor måste anpassa sig till de lagar och regler som gäller. Att det uppstår boplatser i Stockholm är inte långsiktigt hållbart. Med hjälp av Kronofogdemyndigheten eller polisen kommer fortsättningsvis avhysningar/avvisningar att ske av de som bosatt sig på en plats utan markägarens tillåtelse. För att avhysningar och avvisningar ska ske på ett samordnat, rättssäkert och värdigt sätt behövs rutiner för detta. Staden kommer vid avhysningar/avvisningar hänvisa till andra möjligheter i form av akuta insatser eller eventuellt hemresa. Socialförvaltningens EU-

team lämnar alltid tydlig och korrekt information kring vilka lagar och regler som finns att förhålla sig till samt vilken hjälp som finns att söka. Under vintern och våren då det fortfarande har varit kallt har en evakueringslokal erbjudits efter avhysning/avvisning under 4-5 dagar. Under den tiden har personerna möjlighet att bestämma hur de vill ordna med sitt boende om de ska stanna kvar i Stockholm. Hittills har de 50 platser som finns i lokalen nyttjats av 20-50 personer per öppen natt. Vid det första tillfället som lokalen användes efter att polisen avvisat personer från Sergels torg sökte sig flera till evakueringslokalen. Efter detta har samma grupp återvänt till lokalen vid andra tillfällen då den öppnats. Det är svårt för personalen i evakueringslokalen att avgöra om det är samma personer som avvisats från en plats på morgonen som på kvällen kommer till lokalen när den öppnat.

Sommarnatt

Frälsningsarmén beviljades bidrag att perioden 2014-05-05 till 2014-10-31 kunna erbjuda akutboende, Sommarnatt, med 20 platser för EU-medborgare och tredjelandsmedborgare med EG-uppehållstillstånd som nyligen börjat arbeta eller aktivt söker arbete. Syftet med *Frälsningsarméns* verksamhet *Sommarnatt* var att stötta målgruppen så att de kunde etablera sig på arbetsmarknaden och på så sätt själva kunna ta ansvar för sin boendesituation. Boende erbjöds sju nätter i rad till en kostnad av 40 kronor per natt. Varje person fick bo maximalt 30 nätter. Sommarnatt var öppet 177 nätter under perioden maj-oktober 2014. I genomsnitt var 14 av 20 platser belagda. *Frälsningsarmén* tror att priset kan ha varit ett skäl till att det inte varit fullbelagt, att man under varma sommarnätter hellre sover utomhus än betalar 40 kronor för boende.

De som utnyttjade platserna hade i de flesta fall ett arbete, antingen svart eller med så få timmar att det varit svårt att ha råd med annat boende. För dessa personer gjorde *Sommarnatt* det möjligt att ändå behålla arbetet. Den andra gruppen var de som aktivt sökte arbete och för dem underlättade det att få sova på nätterna för att orka detta. *Frälsningsarmén* känner till 12 personer från denna grupp som under vistelsen hos dem lyckades gå vidare till ett jobb av något slag. 234 unika individer sov på *Sommarnatt* 2014 och av dem var 97 procent män och 3 procent kvinnor. De EU-länder som var mest representerade var Italien, Spanien och Rumänien. Om man såg till ursprungsländerna så var Marocko, Nigeria och Rumänien mest representerade där det var 98 stycken sammanlagt från Marocko och Nigeria samt 32 stycken från Rumänien.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Antalet fattiga EU-medborgare som vistas i Stockholms stad, liksom antalet boplatser, har ökat. Staden har ett kontinuerligt samarbete med polisen och i vissa fall med Kronofogdemyndigheten för att komma tillrätta med dessa boplatser. Ingen människa har rätt att bosätta sig var den vill. På ett humanitärt plan utgör boplatser dessutom en oacceptabel boendemiljö med hygieniska problem, miljöproblem, brandsäkerhetsproblem, hälsoproblem med mera. Att det uppstår boplatser i Stockholm är dessutom inte långsiktigt hållbart. Insatserna från både polisen och Kronofogdemyndigheten görs i samråd med Socialförvaltningen samt med andra förvaltningar inom Stockholms stad för att avvisningar och avhysningar ska göras respektfullt, värdigt och med alternativ. Tydlig och korrekt information lämnas till de fattiga EU-medborgare som vistas tillfälligt i Stockholm så att de får möjlighet att fatta beslut om hur de ska göra framåt avseende bland annat boende. Ett tillfälligt boende erbjuds under en kortare tid för att de i det akuta skedet ska ha någonstans att ta vägen. Filadelfiakyrkan, Frälsningsarmén och Stadsmissionen kommer tillsammans erbjuda drygt 100 platser under sommaren och hösten 2015. Detta skulle medföra att polisen och Kronofogden i samarbete med Stockholms stad kan fortsätta arbetet med att se till att boplatser inte etableras och att alternativ finns att erbjuda i enlighet med budget 2015.

Då 100 platser beräknas räcka för ändamålet kommer evakueringslokalen hållas stängd största delen av perioden, och endast öppnas om särskilda situationer uppstår.

För att säkerställa att de som är mest utsatta kan ta del av Sommarnattsplatserna bör de vara kostnadsfria och intagningsförfarandet bör vara ett sådant som lämpar sig att använda för att nå alla i målgruppen.

Stockholms socialtjänsts ansvar för utländska medborgare som inte har ordnat sitt boende under vistelsen i staden är begränsat till nödprovning, som sker genom stadens socialjour. Vinternattsplatserna som funnits i tre säsonger har bottnat i kommunens yttersta ansvar då akuta nödsituationer kan uppstå vid kyla. Projekt Sommarnatt innebär en insats som är vidare än stadens ansvar och snarare bidrar till att det finns tillfälliga alternativ till att sova utomhus och att olagliga boplatser inte permanentas i Stockholm.

Bilagor

1. Ansökan från Frälsningsarmén för projekt Sommarnatt för perioden 2015-05-05 till 2015-10-31 (dnr 8.1.1-152/2015).
 2. Ansökan från Stockholms stadsmission för projekt Sommarnatt för perioden 2015-05-10 till 2015-10-31 (dnr 8.1.1-164/2015).
-